Вступ до ПОСЛАННЯ АПОСТОЛА ПАВЛА ДО КОЛОСЯН

Послання є одним із чотирьох так званих «в'язничних послань» Павла й адресовано церкві, яка ймовірно була заснована за сприяння Павла через одного з його навернених в Ефесі, Епафраса (1:7). Павло особисто не відвідував християн у Колосах (2:1), і, очевидно, передав це послання через Тихика (4:7), як і послання до церкви в Ефесі (Ефесян 6:21). Церква в Колосах зіткнулася з єретичним вченням, яке становило серйозну загрозу їхній вірі. Ця єресь вразила саме серце християнства: особу Христа.

Зміст

1:1–14	Вітання, вдячність та вступні ремарки
1:15–23	Верховне положення Христа в порядку речей
1:24 – 2:3	Верховне положення Христа в представленні євангелія
2:4–10	Верховне положення Христа під нападом філософії
2:11–17	Верховне положення Христа під нападом юдаїзму
2:18–23	Верховне положення Христа під нападом гностичного містицизму та аскетизму
3:1 – 4:6	Верховне положення Христа застосоване у християнському житті
4:7–18	Заключні привітання

Головна тема

У той час як Послання до ефесян зосереджується на Церкві Христа, Послання до колосян зосереджується на Христі Церкви. Вседостатність і вищість Христа чітко визначаються в протиставленні фальшивим філософіям і системам мислення, які підривають верховне положення Христа в божественному порядку речей. Павло всіляко підкреслює божественність Христа: Він є Творець (1:15–16); Він вічний (1:17); Він є головою Церкви (1:18); Він має всю повноту Божества (1:19; 2:9). Оскільки Христос є Всевишнім і вседостатнім, нам не потрібна проста людська філософія та традиції. Оскільки Христос є Всевишнім (розділ 1), і оскільки Він звільняє нас від людських правил та ідеологій (розділ 2), ми повинні зосередитися на Христі й будувати своє християнське життя навколо Нього (розділи 3 – 4).

Спеціальний розділ

ПОКОРА ЙОГО ГОСПОДСТВУ 4
КІНЦЕВІ ПРИМІТКИ 10

ПОСЛАННЯ АПОСТОЛА ПАВЛА ДО КОЛОСЯН

1:2 aNU-текст опускає *і Господа Ісуса Христа.*
1:14 aNU-текст і M-текст опускають *Його кров'ю.*

[1:15–19] Божественність Христа неодноразово підтверджується в Біблії. Ці вірші показують, що 1) Ісус носить божественний образ (пор. 2:9), 2) Він є «первородним», тобто вищим над творінням, 3) Він був учасником створення всієї матерії (що доводить, що Він Сам не був створений), 4) створення всього всесвіту було фактично здійснено Ним і для Нього, 5) Він є вічним (цей факт ще більше підкреслюється потрійним використанням «є», а не «був» у віршах 15, 17 і 18) і 5) Він підтримує створений порядок (див. Євреїв 1:2–3).

[1:23] На думку скептиків, євангеліє ніколи не було проповідано всім людям у всьому світі. Тому Павло нібито помилявся і, отже, не був натхнений Богом писати до колосян чи будь-кого іншого в першому столітті.

Фразу *ен пасе ктісей* («всьому створінню» в перекладі І. Огієнка, НПУ) можна так само легко (і точно) перекласти як «між усім творінням» (в перекладі Р. Турконяка); тобто Павло проголосив, що євангеліє «було проповідувано між усім творінням, котре є під небом» (1:23). Чи можливо, що приблизно через 30 років після воскресіння Христа та заснування Церкви перші апостоли, пророки та євангелісти проповідували євангеліє «по всьому світі» (Колосян 1:6) – «між усім творінням, котре є під небом»? Хоча такий подвиг і дійсно може здаватися малоймовірним, «неможливе для людей є можливе для Бога» (Луки 18:27). Якщо Ісус міг за допомогою Своїх учнів нагодувати 5000 чоловіків (плюс жінок і дітей) лише п'ятьма хлібами та двома рибами (Матвія 14:19); якщо Він міг дозволити апостолу Петру чудесним чином ходити по воді (Матвія 14:29); якщо Бог міг воскрешати мертвих через Петра і Павла (Дії 9:36–42; 20:10–12); якщо Він міг «підхопити» «чоловіка в Христі» (ймовірно, Павла) до раю, не вбивши його (2 Коринтян 12:1–6); якщо Бог міг визволити Своїх промовців від ув'язнення та корабельної аварії (Дії 12:5–10; 27:13–44); якщо Ісус міг наділити апостолів чудодійною здатністю виганяти демонів, говорити іншими мовами і не зазнавати шкоди від отруйних сумішей та змій (Марка 16:17–18; Дії 28:3–6), то цілком можливо, що на той час, коли Павло писав до колосян, Господь чудесним чином і через Своє провидіння допоміг християнам поширитися по всьому світі й донести до людей євангеліє. Зрештою, саме таке доручення й було дане апостолам: «Ідіть по цілому світі й усьому творінню проповідуйте Євангеліє» (Марка 16:15).

Однак найімовірніше, що Павло просто використовував фігуру мови, відому як гіпербола (навмисне перебільшення, щоб підкреслити думку), коли писав, що євангеліє було проповідано «по всьому світі» (Колосян 1:6), «між усім творінням, котре є під небом» (1:23). Подумайте, як сьогодні люди часто кажуть: «Це знають усі», але вони звісно не мають на увазі, що буквально понад сім мільярдів людей на Землі насправді знають предмет обговорення. Той, хто часто мандрує світом, може сказати: «Я був по всьому світу», але це не означає, що він буквально побував на кожному квадратному кілометрі Землі. Подібним чином і автори книг Біблії часто використовували такі ж гіперболічні твердження. Лука писав, що перед народженням Ісуса «вийшов указ кесаря Августа переписати **всю** землю… і йшли **всі** записатися, кожний до свого міста» (Луки 2:1, 3). Має бути очевидно, що Лука не мав на увазі, що буквально кожна особа в кожній країні на землі (навіть тих, що були частиною Римської імперії) мала бути «записана». Подібним чином Лука згадує, що в день П'ятидесятниці «в Єрусалимі перебували юдеї та побожні люди з **кожного** народу, який під небом» (Дії 2:5). Хоча євреї й були розсіяні по

багатьох країнах світу, цілком імовірно, що Лука просто вдався до перебільшення, щоб описати різні країни, з яких походили сотні тисяч євреїв. Немає потреби тлумачити слова Луки так, що євреї повинні були походити також і з Північної Америки, Південної Америки та Австралії.

Насправді, «всі» розуміють, що слова Павла в Колосян 1:23 були навмисно перебільшені, принаймні до певної міри. Навіть скептики не будуть стверджувати, що Павло, написавши, що євангеліє було проповідувано «між усім творінням, котре є під небом», мав на увазі, що й усе тваринне царство почуло євангеліє. Навряд чи скептики стали б наполягати, що «усе творіння» включало в себе також немовлят, психічно хворих тощо. Хоча «для Бога все можливо» (Матвія 19:26), заяву Павла не слід розуміти строго буквально. Очевидно, він просто вжив гіперболу, щоб повідомити дивовижну істину: увесь відомий на той час світ (і євреї, і язичники) був відкритий для доброї звістки Ісуса Христа.

1:27 aУ М-тексті – *яка є.*
2:2 aNU-текст опускає *і Отця та.*
2:7 aNU-текст опускає *у Ньому.*

[2:9] Чітка відсилка на божественність Христа.

[2:11–12] Павло проводить аналогію між новозавітним хрещенням і старозавітним обрізанням, зокрема, між гріхом і «тілом плоті». Як фізичне обрізання в юдаїзмі передбачало відсікання частини плоті від тіла, так і духовне обрізання передбачає відсікання або видалення гріха з духовного тіла. «Скидання» гріха стає можливим завдяки «обрізанню» Ісуса, тобто Його викупній смерті на хресті, і досягається у момент поховання у водах хрещення. Новий Заповіт послідовно визначає водне хрещення як момент, коли душа людини контактує з кров'ю Христа для отримання прощення гріхів.

[2:16–17] Християни не зобов'язані дотримуватися суботи, і ті, хто наполягає на цьому, суперечать цій заяві Павла. Він визначає дотримання суботи як «тінь», яка передувала Христу, Який є «тілом».

2:18 aNU-текст опускає *не.*
2:20 aNU-текст і М-текст опускають *Отже.*

[2:23] Християнське церковне поклоніння коротко викладено в Новому Заповіті: спільні співи (1 Коринтян 14:15; Ефесян 5:19; Колосян 3:16), молитва (Дії 12:12; 2 Солунян 3:1; Якова 5:16), пожертви (1 Коринтян 16:2; 2 Коринтян 8 – 9), Вечеря Господня (Матвія 26:26–29; Дії 20:7; 1 Коринтян 11:20 і далі), а також читання Святого Письма, проповідування та навчання (Дії 20:7; 1 Тимофія 4:13). Дії та практики, які виходять за межі означених у Біблії шляхів поклоніння Богу «в істині» (Іван 4:24), «походять з волі того, хто поклоняється, а не з волі Того, Кому поклоняються»[1]. Вони можуть здаватися відображенням щирого смирення того, хто поклоняється, але це «фальшива покора», яка жодним чином не допомагає підкоряти тіло та жити християнським життям. Як проголосив Ісус, вони «даремно поклоняються Мені, навчаючи людських заповідей» (Матвія 15:9).

[3:16] Цей вірш чітко формулює Божу волю щодо спільного церковного поклоніння. Про те, що мається на увазі саме церковне богослужіння, свідчить 1) використання в тексті оригіналу

трьох дієприкметників множини («навчаючи», «застерігаючи», «співаючи»), які передбачають усю церкву; 2) використання зворотного займенника («самі себе»), що вимагає наявності кількох людей, зібраних разом; 3) використання виразу *en humin* («у вас»), маючи на увазі всю церкву («вами», 4:16); 4) протиставлення Павлом їхнього **зібрання** його **відсутності** на ньому (2:5) і 5) заклик Павла прочитати цього листа на зібранні церкви (4:16). Цей вірш також наказує спільний спів.

[3:17] Біблія неухильно навчає принципа авторитету та влади, який є необхідним для усвідомлення істини щодо Божої волі в нашому житті. Для обговорення цього принципу дивіться Спеціальний розділ нижче.

3:24 aNU-текст опускає *адже.*

[4:1] *Дивіться Спеціальні розділи на стор. 27 коментарів до Вихід і стор. 4 коментарів до 1 Петра щодо біблійної позиції стосовно рабства.*

4:12 aУ NU-тексті – *цілком упевнені.*

4:15 aУ NU-тексті – *Нимфу… її домашніх.*

ПОКОРА ЙОГО ГОСПОДСТВУ

Можливо, на жодній іншій доктрині в Писанні не робиться такий частий наголос, як на принципі влади й авторитету. І в той самий час, мабуть, жодне інше вчення не є настільки знеціненим, проігнорованим, відкинутим або неправильно зрозумілим. Святе Письмо чітко пояснює, що від початку людської історії Бог вимагав від людей поводитися відповідно до Його волі. Люди не мають права формулювати власні ідеї щодо релігійних істин і повинні мати Боже схвалення всіх своїх дій.

Хто став би заперечувати, що в багатьох суспільствах по всьому світу спостерігається неповага до влади? Поводження за принципом «роби по-своєму» призвело до того, що наступні покоління вважають себе незалежними, автономними та самоврядними, не визнаючи над собою жодної влади, вищої за них самих. Вважається, що влада невід'ємно притаманна кожній людині. Це нагадує темні віки єврейської історії в період суддів, коли «*кожний* муж чинив те, що *здавалося* правильним в його очах» (Суддів 21:25).

КОЛОСЯН 3:17 – «В ІМ'Я»

Головним чином Біблія навчає, що всі люди мусять підкорятися владі Бога і Христа. Павло так сформулював цей надзвичайно важливий принцип: «І все, що тільки робите, – словом або ділом, – усе *робіть* в Ім'я Господа Ісуса» (Колосян 3:17). Але що мав на увазі апостол цим висловом? Що означає «**в Ім'я Господа**»?

Лука підтвердив слова Павла, давши відповідь. Невдовзі після заснування Господньої Церкви (Дії 2), єврейська влада була надзвичайно невдоволена тим, що апостоли поширювали християнське вчення по всьому Єрусалиму. Отже, вони притягли Петра та Івана на своє зібрання та вимагали дати їм відповідь: «Якою силою чи яким ім'ям ви це зробили?» (Дії 4:7). Слово «сила» (*дінамей*) тісно пов'язане з поняттям **влади/авторитету**[2], а також з *екзусіа* – звичайним словом на позначення влади (Луки 4:36; Об'явлення 17:12–13). В.Е. Вайн наводить обидва слова на позначення влади[3]. Слово «влада» (*екзусія*) стосується авторитету, правління або юрисдикції[4] – «авторитетної влади, права застосовувати владу» та «права діяти»[5]. Воно включає в себе ідею «абсолютної влади» і «гарантії»[6], а також «"претензії", "права" або "контролю" над чимось»[7]. Тож, ці релігійні лідери хотіли знати, якою владою діяли апостоли. Хто давав їм **право** розповсюджувати те вчення? Яка авторитетна влада **схвалила** або **санкціонувала** їхні дії? Петро відповів: «Ім'ям Ісуса Христа» (Дії 4:10). Тобто, апостоли не відстоювали власні ідеї, а просто представляли те, що Ісус попередньо **дозволив** і доручив їм представляти (пор. Матвія 16:19; 18:18; 28:18–20). Петро завершив цей інцидент, зробивши висновок: «І в нікому іншому немає спасіння, бо під небом **немає іншого імені**, даного людям, яким належить нам спастися» (Дії 4:12). Спасіння можна досягти лише владою, схваленням, санкцією та дотриманням вимог Христа. Ніхто інший не має **права чи повноважень** надавати комусь спасіння.

Фраза «в ім'я» часто вживається в Святому Письмі як паралельна фразі «якою (чиєю) владою». Таким чином, у Дії 4:7 «ім'я та «влада… вживаються паралельно»[8]. Вайн зазначає, що в Колосян 3:17 слово «ім'я» означає «на знак визнання влади»[9]. Моултон і Мілліган зазначають, що «ім'я» стосується «авторитету/влади особи», і наводять Филип'ян 2:9 і Євреїв 1:4 як додаткові приклади цієї тези[10]. Зверніть особливу увагу на ці слова: «Тому Бог надзвичайно звеличив Його та дав Йому Ім'я, яке **вище всякого іншого імені**, аби перед **Ім'ям Ісуса** поклонилося кожне коліно – і піднебесних, і земних, і підземних» (Филип'ян 2:9–10; див. також Ефесян 1:21). Саме про це заявляв Ісус, коли давав «Велике доручення» апостолам: «Дана Мені вся **влада** на небі й на землі» (Матвія 28:18). Посилаючись на **ім'я** Ісуса, Павло посилався на **владу** та **юрисдикцію** Христа. І оскільки ім'я Ісуса вище всякого іншого імені, це означає, що Його влада є вищою за будь-яку іншу владу.

Після того як Мойсей представив фараонові Божі вимоги, він повернувся до Господа і поскаржився, що фараон застосував жорсткі дії у відповідь: «Відколи я ввійшов до фараона говорити **від Твого імені**, він чинить зло цьому народові» (Вихід 5:23). Для Мойсея говорити **від імені Бога** означало **говорити лише те, що Бог повелів сказати**. Зцілivши кульгавого чоловіка, Петро пояснив людям: «**Його Ім'я** оздоровило того чоловіка» (Дії 3:16). Він мав на увазі, що зцілення було досягнуто владою і силою Христа. Подібним чином і коли Павла роздратував стан одержимої демонами рабині, він повелів демону: «Наказую тобі **Ім'ям** Ісуса Христа – вийди з неї!» (Дії 16:18). Він також цим мав на увазі, що мав дозвіл Христа зробити це.

Отже, коли Павло заявив, що кожен повинен говорити та діяти «в Ім'я Господа Ісуса» (Колосян 3:17), він вказував на те, що вся людська поведінка має відповідати настановам Ісуса Христа. Все, що людина говорить або робить, повинно бути дозволено Богом.

ПРИКЛАДИ ЗІ СТАРОГО ЗАПОВІТУ

Цей біблійний принцип має величезне значення. Жодна людина не має **права** започатковувати релігійну практику, яку не схвалює Святе Письмо. За Божим задумом люди просто не вільні формувати релігію та мораль відповідно до власних бажань. Каїн зрозумів це внаслідок болючого уроку, коли не приніс точно таку жертву, яку визначив Бог (Буття 4:5–7; Євреїв 11:4; 1 Івана 3:12). Те, що Надаб і Абігу вважали незначною поправкою у своїй жертві, коштувало їм життя (Левіт 10:1–2). Вони були «правильними» хлопцями, які у правильний час були в правильному місці, з правильними кадильницями та правильними пахощами, але з неправильним вогнем. Цим відхиленням від точних Божих вказівок був «сторонній» («чужий», І. Огієнко) вогонь, «якого Він не велів їм *приносити*». Ця зміна не представила Бога **святим** і не віддала Йому належної **поваги** (Левіт 10:3). Мойсей також діяв без повноважень, коли вдарив по скелі, замість того, щоби промовити до неї, хоча Бог і не сказав йому не бити по скелі. Його

відхилення від Божої вказівки вказувало на те, що він не «освятив» Бога (Числа 20:7–12; 27:12–14; Второзаконня 32:48–52).

Бог відкинув Саула, коли він наважився принести жертву, яку не мав права приносити (1 Самуїла 13:8–14). Він також наразився на осуд, коли вніс незначні зміни в Божі чіткі вказівки (1 Самуїла 15:22–23). Він втратив корону і схвалення Бога. Спроба виправдати внесені зміни намаганням відповідати «культурному середовищу» не змінило його статусу в очах Бога. Узза був уражений Богом просто за те, що торкнувся ковчега завіту, хоча його очевидним мотивом було **захистити** ковчег (2 Самуїла 6:6–7). Давид визнав, що прояв невдоволення Господа був заслуженим, оскільки вони не шукали Бога «так, як належало» (1 Хронік 15:13, переклад І. Огієнка; пор. Числа 4:15; 7:9; 10:21). Іншими словами, Бог попередньо дав вказівки щодо належного або **дозволеного** перенесення ковчега, але їх не було дотримано. Люди поводилися з ковчегом не «в Ім'я Господа», оскільки робили це **по-своєму**, а не згідно з **Його приписом**.

Давид знову отримав божественний докір щодо принципу влади, коли захотів побудувати постійне місце поклоніння Богу. Зверніть увагу на Божу відповідь на пропозицію Давида:

> Чи збудуєш Мені дім, щоб Я проживав? Адже Я не перебував у домі від дня, коли Я вивів ізраїльських синів з Єгипту, аж до цього дня, і Я був у походах у житлах і в наметах. Усюди, де Я подорожував посеред усіх синів Ізраїля, хіба Я запитав *хоча б* одне з племен Ізраїля, якому Я заповів пасти Мій народ Ізраїля, кажучи: Як же це, що ви Мені не збудували кедрового дому? (2 Самуїла 7:5–7).

Зверніть увагу на слова Бога, що якби Він бажав побудови постійного храму, Він сказав би про це. Той факт, що протягом усього того часу Він не давав такого наказу, показав, що якби хтось наважився побудувати храм, його дії були б несанкціонованими та несхваленими Богом. Зауважте, що в цих прикладах йдеться про людей, які займалися **релігійною** діяльністю. Це були релігійні люди – не язичники, не скептики й не атеїсти. Вони намагалися поклонятися **єдиному істинному Богу**. Вони були **віруючими**! Проте їх неспроможність точно дотримувати божественні настанови викликала несхвалення Бога з тієї простої причини, що їхні дії не були **дозволені** Ним.

ПРИКЛАДИ З НОВОГО ЗАПОВІТУ

Новий Заповіт неодноразово ілюструє цей принцип: влада починається з Бога. Він передав владу Ісусу (Матвія 28:18; Івана 5:27). Отже, лише Ісус має владу визначати й встановлювати параметри людської поведінки взагалі й релігійної практики зокрема. Римський сотник, який командував сотнею воїнів, добре розумів принцип влади. Він сказав Ісусові: «…і я людина під владою, *і* в себе маю воїнів; кажу цьому: Іди! – і йде; іншому: Прийди! – і приходить; моєму рабові: Зроби це! – і робить» (Матвія 8:9). Цей сотник визнавав, що люди, які підпорядковуються вищій владі, повинні отримати **дозвіл** на все, що вони роблять. Вони повинні точно підкорятися волі свого начальника.

Навіть релігійні вороги Ісуса розуміли і визнавали принцип влади. Одного дня, коли Ісус навчав у храмі, первосвященики та старійшини поставили Йому таке запитання: «Якою владою Ти це робиш? І хто Тобі дав цю владу?» (Матвія 21:23). По суті, вони запитували: «Хто надав тобі цю владу, на яку ти заявляєш своє право? Чи то був якийсь земний правитель, чи Сам Бог?»[11] Навіть ці релігійно спотворені противники нашого Господа принаймні правильно зрозуміли концепцію того, що **потрібно отримати схвалення від законного джерела влади**, перш ніж можна буде відстоювати якісь релігійні погляди. Якби Ісус погоджувався з багатьма релігійними людьми сьогодні, Він би сказав: «Що ви маєте на увазі "якою владою"? Бог не вимагає від нас заручатися Його дозволом для того, що ми робимо в релігії, доки ми не порушуємо прямий наказ, який це забороняє, і доки ми щирі у своїх діях». Але Ісус точно нічого подібного не казав.

Насправді Його відповідь єврейським вождям показала, що Він повністю погоджувався з принципом влади. І Він показав їм, що Його вчення **підтверджено** тим самим джерелом влади, що й вчення Івана Хрестителя. Проте ці жорстокі релігійні лідери відкинули Івана і, відповідно, джерело його влади. Тому вони також не хотіли приймати Ісуса, Який отримав Свою владу з того самого джерела («з неба»). У будь-якому випадку, як Ісус, так і Його вороги погодилися, що **потрібно отримати попередній дозвіл Бога** на свої дії в релігії.

Що мав на увазі Петро, коли писав: «Коли хто говорить, – *нехай говорить*, як Божі слова» (1 Петра 4:11)? Він мав на увазі, що все, що людина відстоює в релігії, **повинно знаходитися в Божому Слові**. Що мав на увазі Павло, коли писав: «…щоб ви навчилися від нас [думати] не більше від того, що написано» (1 Коринтян 4:6)? Він мав на увазі, що все, що ми робимо в релігії, повинно бути знайдено в Святому Письмі.

ПРИКЛАДИ ІЗ СУСПІЛЬСТВА

Цікаво, що навіть світське суспільство визнає принцип влади й авторитету. Наприклад, можна зайти в ресторан і побачити двоє дверей: на одних написано «WC», а на інших – «Вхід тільки для персоналу». Ми негайно розуміємо, що відвідувачі ресторану мають право входити в двері з написом «WC», але їм не дозволяється входити в інші двері. Насправді, ми миттєво розуміємо, що не маємо жодних **повноважень**, щоб увійти в другі двері, навіть якщо табличка на них прямо не наказує **не** входити. Табличка не вказує, кому **НЕ** можна входити, а натомість конкретизує, хто **може** входити – той, хто має **дозвіл** або **повноваження** для входу. Тож відвідувачі ресторану повинні задіяти здатності міркування та дійти висновку, що вони не мають повноважень входити цими дверима.

Заходячи в перші двері, відвідувачі бачать двоє додаткових дверей: на перших зображена фігурка жінки, а на других – чоловіка. Знову ж таки, від них очікується розуміння того, що лише жінкам дозволено входити в перші двері, а лише чоловікам – право проходити через другі двері, **хоча на табличках немає слова «тільки»**. Люди розуміють принцип повноважень настільки легко і глибоко, що можуть визначити, що вони можуть, а що не можуть робити, навіть із картинок з фігурками! Але коли йдеться про християнську релігію та тих, хто бажає розширити параметри Божого Слова, визнання принципу влади й повноважень відкидається в обмін на емоційне бажання робити те, що **хочеться**.

Коли людина потрапляє в лікарню на операцію, вона підписує документ, в якому дає дозвіл лікарю провести операцію. Що б ви подумали про лікаря, якому ви дали дозвіл зробити вам операцію, якби він вийшов у приймальню, де ваша дитина чекає на ваше повернення, і почав оперувати вашу дитину? Окрім думки про те, що він може бути психічно хворим, ви б стали протестувати, адже у нього **не було повноважень** вчиняти такі дії. А якби він у виправдання сказав, що **ви конкретно не забороняли** йому робити операцію вашій дитині? Але ні ви, ні медики, ні юристи не стали б миритися з такою нісенітницею. Чому? Тому що нормальні люди розуміють принцип влади і живуть за ним.

А якби ваш лікар виписав вам рецепт на антибіотики, ви віднесли рецепт до фармацевта, а він видав вам антибіотик із отрутою? Прочитавши етикетку на «ліках», ви негайно станете протестувати проти дій фармацевта та вимагати пояснень. Чи приймете ви таке пояснення дій фармацевта: «Але ж лікар не сказав, що я **не** можу давати вам отруту. Тож, я витлумачив його мовчання як дозвіл»? А якби він заявив: «Наказ лікаря не призначає і не забороняє отруту»?

ВЛАДА НА ВСЕ?

Але чи означає це, що ми повинні мати дозвіл на **все**, що ми робимо в релігії? На **все**? А як щодо багатьох речей, які ми робимо, але про які Біблія не згадує? Наприклад, де наш дозвіл на використання церковних будівель, лавок або стільців, освітлення, килимового покриття, телевізійних програм, пісенників і підносів для причастя?

Розглянемо випадок Ноя. Бог повелів йому побудувати величезний дерев'яний човен. Божі вказівки включали такі деталі, як розміри човна, порода дерева, розташування дверей, вікна та палуби (Буття 6:14–16). Принцип влади застосовувався до Ноя наступним чином: він був уповноважений побудувати човен, але не будь-який інший вид транспорту (наприклад, повітряну кулю чи величезну колісницю). Він був уповноважений зробити човен із дерева, але не уповноважений зробити його з іншого матеріалу (наприклад, пластику, сталі чи скловолокна). Він був уповноважений використовувати «дерево гофер», але не був уповноважений використовувати іншу деревину (дуб, тополю чи сосну). Він був уповноважений

використовувати будь-які інструменти та допомогу, необхідні для виконання Божого наказу (молотки, цвяхи, пили, найманих працівників).

Розглянемо Велике доручення Христа. Бог наказав Своїм посланцям «Іти» (Марка 16:15). Біблія зі схваленням описує різні способи пересування натхненних проповідників, зокрема колісницею (Дії 8:31), у кошику (Дії 9:25), пішки (Дії 14:14) і на кораблі (Дії 16:11). Зібравши зі Святого Письма усю інформацію, що стосується цього питання, стає зрозуміло, що спосіб пересування **не був обов'язковим**. Це підводить до висновку, що будь-який спосіб є дозволеним сьогодні (включаючи, наприклад, телебачення), якщо він не порушує якийсь інший біблійний принцип.

Цей процес збору біблійних доказів і отримання лише виправданих висновків є Богом визначеним обов'язком кожної людини (див. 1 Солунян 5:21; 1 Івана 4:1). Ми повинні зважувати біблійні дані з кожного питання і робити лише ті висновки, яких Бог очікує від нас[12].

Біблія наказує нам збиратися разом для поклоніння Богові (Дії 20:7; 1 Коринтян 5:4; 11:17–18; Євреїв 10:25). Але фізично неможливо багатьом людям зібратися разом без місця збору. Щоб виконати наказ збиратися, потрібне **якесь** місце. Ми маємо схвалені в Біблії випадки, коли рання церква збиралася разом у кімнаті на третьому поверсі (Дії 20:8–9), у приватних помешканнях, а також у неприватних місцях (1 Коринтян 16:19; 11:22; пор. Дії 20:20). Ми змушені зробити висновок, що таке місце, хоча й **дозволене, не є обов'язковим**, якщо воно не порушує інших біблійних принципів (Івана 4:21). Отже, Святе Письмо дозволяє мати церковні будівлі та необхідні меблі (килимове покриття, стільці, електрику, кондиціонери, світло, мікрофони тощо).

Те саме можна сказати і про пісенники. Християнам наказано співати (Ефесян 5:19; Колосян 3:16) і проводити богослужіння організовано (1 Коринтян 14:40). Бог хоче, щоб ми співали одну пісню разом (а не різні пісні одночасно). Цю вимогу можна дотримати завдяки використанню збірників пісень, нот або проекторів, які надають усьому зібранню доступ до тієї самої пісні одночасно. Тому всі подібні засоби **дозволені як доцільні** способи виконання наказу співати.

Однак інструментальна музика не є дозволеною. Хоча деякі люди можуть вважати, що вона є допоміжним засобом, який допомагає їхньому співу, це не так. Вона може заглушити їхній спів або настільки затьмарити його, що їм може **здаватися**, що він звучить краще, але насправді музичний інструмент додає до співу щось своє. Це **інший вид музики** так само, як зір і слух є двома різними способами сприйняття. Зір не допомагає слуху, а доповнює одну форму сприйняття інформації або спостереження іншою. Вокальний спів і гра на музичному інструменті – це два різні способи створення музики. Вокальний спів є дозволеним, оскільки Новий Заповіт наказує це (Ефесян 5:19; Колосян 3:16). Бог сказав нам, що **Він хоче, щоб ми співали**. На інструментальну музику немає Божого дозволу – не тому, що Послання до ефесян і Послання до колосян виключають її або не згадують про неї, – а тому, що **жоден текст Нового Заповіту не вимагає її**. Бог ніде не повідомляє нам про Своє бажання, щоб християни грали Йому на музичних інструментах. Робити це означає «додавати до Його слів» (Приповісті 30:6) і «думати більше від того, що написано» (1 Коринтян 4:6).

Вечерю Господню слід приймати, коли церква збирається для поклоніння (Матвія 26:29; Дії 20:7; 1 Коринтян 11:20). Бог хоче, щоб кожен віруючий приймав і хліб, і виноградний сік. Як це можна зробити? Для цього обов'язково потрібні контейнери або лотки, якщо тільки не давати виноград в руки кожній людині, яка потім вичавлює сік собі в рот. Ми справді маємо розповідь про те, як Ісус встановив Вечерю Господню і, очевидно, використав одну чашу. Однак із контексту стає зрозумілим, що той контейнер був випадковим – він представляв фігуру мови, відому як «метонімія суб'єкта», у якій контейнер вживається замість того, що він містить[13]. Саме вміст чаші – сік – вони мали пити і над ним мали символічно розмірковувати. Із цього випливає висновок, що спосіб розподілу елементів Господньої Вечері дозволений як довільний. А якщо хтось хоче щось додати до Вечері Господньої? Якщо хтось припустить, що тістечко або навіть гарний соковитий стейк були б добрим доповненням до хліба та виноградного соку? Боже Слово не дозволяє таких доповнень. Коли в Біблії написано, що Вечеря Господня складається з прісного хліба та виноградного соку, не обов'язково згадувати всі інші речі, які не можна використовувати. Дозволені тільки прісний хліб і виноград.

ВИСНОВОК

Кожен окремий аспект нашої поведінки, під час поклоніння та поза ним, може визначатися таким самим чином. Що Бог наказує нам робити? Він очікує, що ми будемо прислухатися до Його Слова, ретельно й послідовно вивчати його, щоб знати, як прожити життя в гармонії з Його волею. Ми повинні вірно дотримуватися Божих приписів, щоб сповідувати справжнє християнство. Ми повинні бути вірними Його книзі. Щоб Ісус і справді був «Господом мого життя» 24 години на добу сім днів на тиждень, ми повинні переконатися, що виконуємо **Його** волю в кожному рішенні свого життя. Цар Хезекія «чинив добре, правильне і вірне перед Господом, його Богом» (2 Хронік 31:20). Чого стосуються слова «добре», «правильне» і «вірне»? Наступний вірш пояснює: «І в кожній справі, яку починав у служінні в Божому домі, у законі чи в заповідях, щоб шукати свого Бога усім своїм серцем, він діяв, і йому щастило» (2 Хронік 31:21). Хезекія був вірним Богові, роблячи те, що було добре, правильне і вірне – у тому сенсі, що **він точно дотримувався закону та заповіді Бога, і робив це від усього серця** (Івана 4:24).

Багато церков, які називають себе християнськими, запровадили у свою віру та практику всілякі заходи, програми та практики, які не мають жодної основи у Святому Письмі – жодних ознак Божого схвалення. То чим виправдані ці нововведення? «Ну, це відповідає нашим потребам»; «Це залучає більше людей»; «Це приваблює багатьох людей»; «Це викликає ентузіазм»; «Це сприяє виконанню завдань»; «Нам це дуже подобається»; «Це стимулює інтерес»; «Це привертає увагу нашої молоді»; «Це створює тепле, сприятливе середовище»; «Це хороша стратегія для місіонерської роботи». Трагічно, що так багато християн могли так далеко відійти від біблійного вчення.

Коли все сказано і зроблено, нам усе ще треба упевнитися, що наші дії справді відповідають Божим приписам. За визначенням, бути **вірними** Богові передбачає дотримання Його вказівок – чинити правильно (1 Івана 3:7; Дії 10:35). Коли хтось «чинить переступ (іде вперед) і не залишається у вченні Христа» (2 Івана 9), він стає **невірним** і віддаляється від Божої благодаті (2 Петра 2:20–22; Євреїв 10:26–31; Галатів 5:4). Щоб залишатися в Божій благодаті та прихильності, ми повинні підкорятися надзвичайно важливому, встановленому Богом принципу влади.

Чи повинні ми підкорятися владі, **імені** Христа? Так, оскільки «в нікому іншому немає спасіння, бо під небом **немає іншого імені**, даного людям, яким належить нам спастися» (Дії 4:12).

КІНЦЕВІ ПРИМІТКИ

1. Michael Magill (2011), *Disciples' Literal New Testament* (Beaverton, OR: Reyma Publishing), стор. 997.
2. Wesley Perschbacher, ed. (1990), *The New Analytical Greek Lexicon* (Peabody, MA: Hendrickson), стор. 108.
3. W.E. Vine (1966 reprint), *An Expository Dictionary of New Testament Words* (Old Tappan, NJ: Revell), стор. 196.
4. Otto Betz (1976), "*exousia*," *The New International Dictionary of New Testament Theology*, ed. Colin Brown (Grand Rapids, MI: Zondervan), 2:608.
5. Vine, стор. 89, 196.
6. William Arndt and F.W. Gingrich (1957), *A Greek-English Lexicon of the New Testament and Other Early Christian Literature* (Chicago, IL: University of Chicago Press), стор. 277.
7. James Moulton and George Milligan (1982 reprint), *Vocabulary of the Greek New Testament Illustrated from the Papyri and Other Non-literary Sources* (Grand Rapids, MI: Eerdmans), стор. 225.
8. Hans Bietenhard (1976), "*onoma*," *The New International Dictionary of New Testament Theology*, ed. Colin Brown (Grand Rapids, MI: Zondervan), 2:654.
9. Vine, стор. 100; пор. Perschbacher, стор. 294.
10. Moulton and Milligan, стор. 451.
11. H.D.M. Spence and J.S. Exell, eds. (1961 reprint), "St. Matthew," *The Pulpit Commentary* (Grand Rapids, MI: Eerdmans), 15:321.
12. Стислий, аргументований аналіз принципу влади див. у Roy Deaver (1987), *Ascertaining Bible Authority* (Austin, TX: Firm Foundation Publishing House) та Thomas Warren (1975), *When Is An "Example" Binding?* (Jonesboro, AR: National Christian Press).
13. D.R. Dungan (1888), *Hermeneutics* (Delight, AR: Gospel Light), стор. 279.